

ANALIZA ANTROPOLOGICĂ A RESTURILOR SCHELETICE DIN BISERICA MARE A MĂNĂSTIRII HUREZI (COM. ROMANII DE JOS, JUD. VÂLCEA)

Gabriel VASILE

Keywords: Hurezi Monastery, anthropological analysis, pathological conditions, gout, epigenetic traits, biomechanical stress.

Abstract: Investigations of the main church of the Hurezi Monastery revealed osteological remains belonging to four individuals: three male skeletons (M1, M2 and M3) were discovered when the tomb of archimandrite (abbot) Ioan was opened, together with one female skeleton deposited in a brick crypt found under the sarcophagus of Prince Constantin Brâncoveanu. All three males are old adults, while the female has been determined to be a young adult. The identification of the remains of skeleton M3 was helped by the discovery of a brick containing an inscription with the date of the death of prior Dionisie. For the identification of archimandrite Ioan (the first to hold this rank at Hurezi Monastery, deceased at June 15, 1726, according to the inscription on the grave plate), we were able to use a document belonging to Nicolae Iorga which mentioned that the archimandrite suffered from gout. A palaeopathological analysis of the osteological remains did not yield any bone changes specific to gout. However, the analysis of pathognomonic skeletal markers does not exclude the possibility that the archimandrite did indeed suffer from the disease. On the other hand, the skeletal remains show pathological changes indicative of chronic arthritis, which can, in fact, represent gout. This makes us confident that the skeletal remains found in the tomb M2 do indeed belong to archimandrite Ioan. We mention that the anthropological analyses is accompanied by a medical expertise (see Appendix 2).

Cuvinte-cheie: Mănăstirea Hurezi, analiză antropologică, condiții patologice, gută, trăsături epigenetice, stres biomecanic.

Rezumat: Cercetările de la Biserica Mare a Mănăstirii Hurezi au scos la iveală resturi osteologice ce provin de la patru indivizi: trei schelete aparținând unor bărbați (M1, M2 și M3) descoperite cu prilejul desfacerii mormântului arhimandritului Ioan și un schelet de femeie, depus într-o criptă amenajată din cărămidă, aflată sub sarcofagul domnitorului Constantin Brâncoveanu. Indivizii de sex masculin sunt exclusiv adulți bătrâni, iar cel de sex feminin este un adult tânăr. Dacă pentru atribuirea resturilor scheletice ale individului provenit din M3 am beneficiat de o cărămidă pe care era inscripționată data morții stareșului Dionisie. În cazul identificării arhimandritului Ioan (primul stareș al Mănăstirii Hurezi, mort la 15 iunie 1726, conform inscripției de pe placa de mormânt), ne-am folosit, în analiza noastră, de un document al lui Nicolae Iorga din care reieșea că Ioan suferea de podagră (gută). Studiul paleopatologic al resturilor osteologice nu a confirmat direct, prin prezența unor elemente de diagnostic pozitiv, această boală, în schimb, prin analiza unor markeri scheletici patognomonici, nu excludem posibilitatea ca arhimandritul să fi suferit de această boală. În altă ordine de idei, cert este faptul că individul suferea de o artrită cronică, care ar fi putut fi și guta, aspect din care deducem că resturile scheletice atribuite M2 aparțin lui Ioan arhimandritul. Menționăm că analiza antropologică este însoțită și de o expertiză medicală (vezi Anexa 2).